

Nationella solidaritetsprogrammet, NSP, har till uppgift att inkludera lokalbefolkningen i Afghanistans återuppbyggnad.

Vikten av delaktighet kan inte överskattas

Det pratas ofta om Afghanistans återuppbyggnad – att åter bygga upp det som en gång var. Kriget har fört utvecklingen av Afghanistan långt tillbaka. Detta kommer till uttryck bland annat genom en utbredd analfabetism, världens högsta mödradödlighet, brott mot mänskliga rättigheter och det sorgliga faktum att ett av fyra barn dör före sin femårsdag. Svenska Afghanistankommittén, SAK, är en del av Afghanistans återuppbyggnad. Detta märks särskilt inom det så kallade Nationella solidaritetsprogrammet, NSP.

TEXT & BILD: LINA VON SETH

NSP kan beskrivas som ett regeringsprogram med målet att främja deltagande på lokalnivå och att inkludera landsbygdsbefolkningen i återuppbyggnaden och utvecklingen av landet. Som Afghanistans mest omfattande landsbygdsutvecklingsprogram ämnar man trots ökade oroligheter att nå ut till varenda by.

SAK är en av 24 organisationer som deltar i NSP. Organisationernas roll är att utbilda och stötta byborna och deras demokratiskt valda representanter. Via lokala råd beslutar byborna om sina prioriteringar i utvecklingsfrågor, och ansvarar och sköter alla faserna i projektcykeln – planering, genomförande och uppföljning. Det är ett sätt att stärka demokratin på det lokala planet.

Projektet leder till fattigdomsminskning genom att förbättra tillgången till den produktiva och sociala infrastrukturen och servicen och ökar det ekonomiska och sociala kapitalet. Huvudfinansierare av NSP är Världsbanken.

Skolor, vägar, el och rent vatten

De vanligaste projekten är infrastrukturprojekt som uppbyggnad av skolor, vägar, elektricitet och rent vatten.

Projekt som bygger upp kapaciteten hos framför allt kvinnorna via till exempel yrkesträning, har inte riktigt fått den omfattning man hoppats på.

Eftersom NSP skapar arbete och stimulerar de lokala ekonomierna leder det också till minskad arbetslöshet.

Det är viktigt för den afghanska regeringen att NSP lyckas eftersom det ger trovärdighet på lokalnivå och återställer brutna länkar mellan maktcentrum och landsbygd. Och framsteg har gjorts i hur lokalbefolkningen löser problem. Vidare fattas idag fler beslut kollektivt än tidigare, medvetenheten om lokalsamhällena har ökat och NSP:s deltagare, framför allt kvinnorna, har fått utökat lokalt inflytande.

Samtidigt som programmet stärker och engagerar civilsamhället och skapar hopp om landets framtida utveckling utmanar det några av de mest centrala afghanska normerna som de lokala maktstrukturerna och genusrelationerna. Det svåraste och känsligaste problemet i lokalutveckling anses vara kvinnornas deltagande i beslutsfattandet.

Landets allt mer omfattande säkerhetsproblem och de försenade utbetalningarna från både Ministeriet för återuppbyggnad och utveckling och från Världsbanken har dock förhindrat NSP:s planerade utveckling. Dessa svårigheter har skapat minskat förtroende för programmet och även i vissa fall säkerhetsproblem för NSP:s anställda.

SAKs arbete i Wardakprovinsen

Afghanistan har 34 provinser och SAK arbetar inom ramen för NSP i Wardakprovinsen som en av två NSP-aktörer. Sedan juli 2003 har SAK varit den största implementeraren av NSP i Wardak. Det huvudsakliga arbetet har omfattats av att mobilisera och underlätta för landsbygdsbefolkningen att etablera lokala utvecklingsråd, främja genomförandet av rådets prioriterade projekt och ge utbildning till rådsmed-

NSP

- **NSP startades i juni 2002** som en del i den dåvarande regeringens "krisprogram". Under Afghanistans nationella utvecklingsram blev det ett fullvärdigt så kallad nationellt prioritetsprogram för Världsbanken under 2003 och är därmed inne på sitt tredje år.
- **Ministeriet för återuppbyggnad och utveckling** på landsbygden (MRRD) innehar det politiska ansvaret, och den tekniska tillsynen har skötts av GTZ som är den tyska motsvarigheten till Sida.
- **Maximalt 60 000 dollar** ges i klumpbidrag till en by, baserat på att varje familj får 200 dollar var.
- **Med målet** att nå ut till 22 500 lokalsamhällen i Afghanistan, har programmet i detta avseende kommit mer än halvvägs med 13 000 involverade byar.
- **Sammanlagt har 12 000** utvecklingsråd etablerats, 18 500 projekt godkänts. 5 500 projekt slutförts.

lemmar och bybor. Samarbetet med andra programenheter inom SAK är en viktig komponent och medför bland annat att programmet även verkar för att medvetandegöra och stötta arbetet för mänskliga rättigheter och jämställdhet. Stöd ges även åt skapandet av lokalsamhällenas utvecklingsplaner. Tanken är att om alla involverade utvecklingsparter, såsom andra SAK-enheter, använder sig av byns utvecklingsplan förbättras hela byns utveckling.

Under den så kallade kapacitetsuppbyggnadsplanen har SAK inom ramen för NSP utbildat 223 NSP-anställda och cirka 5 400 bybor, varav antalet män är ungefär 300 fler än kvinnor. ■